

Skolens indre vitale Tilstand det vigtigste af, hvad der berøres af dette Forslag. Jeg skal ikke i Dag komme ind paa Enkeltheder vedrørende Ordningen indenfor Skolen, kun nævne en eneste Ting i den Henseende. Det er, at med Hensyn til den aarlige Eksamen, der tænkes afholdt i Skolen, indeholder Kommissionens Forslag efter min Mening et meget stort Fremskridt, idet det kun fordrer en særskilt Karakter for hvert enkelt Barn i Læsning, Skrivning, Regning og skriftlig Dansk, medens det overlades til Kommissionen at ordne Eksaminationen, Overhøringen, Prøven i de andre Fag, lade den helt udgaa i enkelte Fag, hvis den vil, men ellers ordne den ganske, som den finder det rigtigst. Det anser jeg, som sagt, for et stort Fremskridt. Jeg finder det meningsløst, f. Eks. i Religion — jeg finder det egentlig ogsaa meningsløst i enkelte andre Ting —, at give alle de smaa Peblinge hver sin særskilte Karakter ved en Eksamen. Læreren ved meget bedre Besked fra Dag til Dag om, hvordan de staa.

Kommissionen har endvidere beskæftiget sig med Tilsynet med Skolebygninger og Opførelse af Skolebygninger. Dens Forslag gaar ud paa, at der skal være en kyndig Arkitekt til at levere Tegninger og Overslag, og at disse Tegninger og Overslag skulle approberes af Ministeriet, før Opførelsen bliver paabegyndt. Maa jeg i Anledning af dette Forslag have Lov at sige, at jeg ved, at dette Forslag er udsprunget af en Interesse, der med stor Varme omfatter ikke blot Skolen, men ogsaa Kommunerne økonomiske Evne og det opdragende, der kan være i for en hel Egn at se paa Byggeforetagender, der foretages af Samfundet, men jeg tror ikke, det lader sig gøre at tage Selvstyret bort fra Kommunerne og Amtskommunerne, fra Skolekommissionerne og Skoledirektionerne paa dette Omraade. Jeg vilde personlig sætte uhyre Pris paa, om vi kunde naa til, at vor Bygningskunst kom til sin Ret i disse Skolebygninger. Jeg siger ikke noget for stærkt, naar jeg nævner, at vi her i Landet i Øjeblikket i alt Fald have tre Ting, som vi kunne være stolte af, nemlig vor Historieforskning, Udviklingen af den nationale Bygningskunst og det stærke Fremskridt, der er sket med Hensyn til Undervisningen i vort Modersmaal. Jeg kunde nævne en hel Række ypperlige Historieforskere og Historieskriver, der tilhøre forskellige Strømninger og Aandsretninger i vort Folk, men som alle

have været fælles i dette at søge at klare for Nutiden, hvad der har været afgørende og virkende i vort danske Samfund i den Tid, der er gaaet. Jeg behøver ikke overfor det høje Tings Medlemmer for at blive forstaaet at gøre opmærksom paa Enkeltheder, naar jeg nævner, at vor Bygningskunst herhjemme i den sidste Snes Aar har gjort saa store Fremskridt i national Henseende, at det bliver noget af det, Fremtiden vil mindes stærkest fra vore Dage. Endelig kommer jeg til det, jeg før nævned, Undervisningen i vort Modersmaal. Alle skolekyndige ville vide, at der er arbejdet stærkt og den Dag i Dag arbejdes stærkt paa, at det, vort Modersmaal ejer, i sin Skønhed og Fylde kan komme Menigmand til gode. Jeg kan i denne Forbindelse nævne, at Universitetet for nylig har faaet en ny Professor i Dansk, og at dette høje Ting har været med til at bevilge, at den Mand, der i Kraft af sin Anciennet og sine videnskabelige Kvalifikationer vel egentlig burde have haft dette Professorat, nu har faaet et Ordinariat ad ekstraordinær Vej. Dette er et Tegn paa, at man fra Bevillingsmyndighedernes Side ogsaa har set, at det var værd at bringe Ofre for, at den Professor i Dansk, der skal have med de vordende Dansk-Lærere at gøre, kunde yde det bedst mulige til deres Dygtiggørelse i Skolens Tjeneste.

Men naar det er Tilfældet, at vi have en national Bygningskunst, burde der ogsaa med Hensyn til vor Skolebygnings-Arkitektur i de kommende Tider tages Hensyn dertil. Er den nationale Arkitektur virkelig naaet frem blandt os i de sidste Aartier, maa den heller ikke forsømmes paa dette Omraade, men det maa sikkert naas ad Frivillighedens Vej ved Raad, Anvisninger og Arkitekt Hjælp fra Statens Side. Jeg tror ikke, det lader sig gøre ad den Vej, at vi tage Bevillingsmyndigheden og Afgørelsen fra Kommunerne og Amtskommunerne og lægge den over i Statens Haand.

Kommissionen har endvidere beskæftiget sig med Maaden, hvorpaa det hygiejniske Tilsyn i vore Kommuneskoler skal iværksættes i den kommende Tid, og man har fra Kommissionens Side foreslaaet, at der skulde være Skolelæger alle Vegne, at Børnene skulde undersøges to Gange aarlig, dog saaledes, at de naturligvis kunde blive fri, hvis de mødte i Skolen med Attest for, at de havde været underkastede Lægeundersøgelse i den nærmest foregaaende Tid. Det foreslaas ogsaa,